

Przegląd Kresy Nadbużańskie

DEMOKRATYCZNY TYGODNIK REGIONALNY

Adres Redakcji i Administracji
CHEŁM, ul. LUBELSKA 69Administracja czynna codziennie
przez niedziel i świąt
od 9 do 12 i od 16 do 18.Redaktor przyjmuje we wtorki
od 12 do 13 i w piątki od 17 do 18

PRENUMERATA:

miesięcznie 0.60 gr.
kwartalnie 1.80 zł.
rocznie 7.20 zł.

CENY OGŁOSZEŃ:

Cała strona 60 zł. Ogłoszenia
drobne 10 groszy za wyraz

Poprawa sytuacji gospodarczej

Czy rzeczywiście wkroczyliśmy w okres poprawy gospodarczej, czy ogarnia świat powrotna fala pomyślnej konjunktury oto pytania, jakie najczęściej padają obecnie w rozmowach.

Społeczeństwo zmęczone psychicznie tyloletnim kryzysem, który mimo wysiłków i ofiar nie mijał, niełatwo daje wiary danym statystycznym, wykazującym wzrost produkcji i obrotów. W dalszym ciągu między publicystami i ekonomistami trwa zasadnicza dyskusja co do dalszych dróg naszej polityki gospodarczej. Jedni obawiają się, że objawy polepszenia się konjunktury będą zbyt krótkotrwałe i atakują zawzięcie ograniczenia dewizowe, które według nich nie tylko nie obronią zapasu naszych dewiz, ale muszą doprowadzić do zasadniczych rozstrzygnięć w kwestjach walutowych, inni uważają, że stwierdzone oznaki poprawy w Polsce są niewspółmierne do naszych potrzeb, oczekujących rozwiązania.

Jak zwykle, prawda leży pośrodku. Objawy polepszenia się konjunktury są niewątpliwe.

Nie oznacza to bynajmniej, aby nie piętrzyły się jeszcze trudności przed naszą gospodarką i aby nie trzeba usuwać wielu jeszcze błędów, tkwiących od lat w naszym organizmie gospodarczym. Oslawione nożyce cen jeszcze są zbyt rozwarłe, a kwestja bezrobocia pozostała nierozwiązana, choć powolny wzrost wytwórczości w zakładach fabrycznych niewątpliwie wchłaniać będzie pewną liczbę bezrobotnych.

Trzeba jednak wyjaśnić, że jeżeli uznaje się wzrost produkcji przemysłowej, to konsekwentnie trzeba uznać i poprawę gospodarczą za fakt realny. Wzrost produkcji przemysłowej jest bowiem nie tylko oznaką poprawy, lecz jej treścią wewnętrzną. Oznacza bowiem zwiększone zapotrzebowanie, zwiększony popyt na towary na rynku wewnętrznym, a więc wyższą zdolność nabywczą i konsumcyjną ludności. Rozszerzenie produkcji powoduje zwiększenie stanu zatrudnienia. Większa liczba zatrudnionych znowu powiększa siłę nabywczą ludności: artykuły spożywcze i przemysłowe znajdują łatwiejszy zbył. Produkcja przemysłowa odgrywa więc rolę wielkiego koła zębatego, które, poruszając się, wprawia w coraz szybszy ruch mniejsze koła zębate, a cała maszyna odrzuca coraz większy dochód społeczny, a tem samem i skarbowy. Oczywiście wzrost naszej produkcji przemysłowej jest jeszcze stosunkowo mały i powolny, nie można więc entuzjastycznie się jego wpływowi, jaki wywrze w najbliższej przyszłości na stosunki gospodarcze,

przedewszystkiem dlatego, że nie wszystkie gałęzie wytwórczości przemysłowej biorą udział w tym ruchu zwykłym.

Tem niemniej do bezspornego faktu wzrostu produkcji należy dodać inne fakty i okoliczności, które także w dużej mierze wskazują na przejawiającą się poprawę. Należy tu przedewszystkiem uspokojenie się rynku pieniężnego po nerwowych nastrojach w kwietniu i w maju r.b. Zahamowany wówczas wzrost wkładów znowu powrócił. Na upłynnienie rynku wpływają w pewnym stopniu: zakaz wywozu pieniędzy zagranicę i zawieszenie transferu obsługi długów zagranicznych.

Następnym faktem, przyspieszającym nadejście w Polsce przejawiającej się już na całym świecie poprawy, jest osiągnięcie równowagi budżetowej, dzięki której Skarb nie ściąga już z rynku wolnych kapitałów na potrzeby budżetowe. Narastające nowe wolne kapitały mogą być więc produktywnie zatrudnione. Charakterystycznym dla poprawy na rynku wewnętrznym jest także wzrost wpływów z podatków pośrednich, które ściągane są przez Skarb niemal natychmiast po zawarciu

transakcji handlowej. Należą tu podatki akcyzowe, opłaty stempłowe i inne. Nie ulega wątpliwości, że są to wszystko symptomy poprawy.

Tempo tej poprawy jest jeszcze zbyt wolne, a oznaki mniej wyraźne, niż zagranicą. Obroty gospodarcze w niektórych państwach europejskich dorównują już poziomowi z 1928-ego roku, a w kilku krajach nawet je przewyższają. Stąd też pochodzi wzrost importu w krajach europejskich o 8 proc. Ta zwiększona chłonność naszych rynków odbiorczych wzmogła także i nasz eksport, który w lipcu r.b. wydatnie się zwiększył, co w połączeniu ze wzrostem zbytu na rynku wewnętrznym daje podstawę do dalszego powiększenia produkcji i stanu zatrudnienia. A trzeba stwierdzić, że wzrost produkcji jest samą podstawą do dalszych procesów poprawy.

Czy zaobserwowane ożywienie można uważać w całości za zjawisko stałe — trudno to jeszcze dziś przesądzać. W każdym bądź razie o dalszym rozwoju konjunktury decydować będą: polityka inwestycyjna i finanse państwa.

Gospodarka finansowa w gminach pow. chełmskiego

Na ostatnim posiedzeniu Wydziału Powiatowego w Chełmie przyjęte zostały do wiadomości sprawozdania rachunkowe z wykonania budżetów za rok 1935/36. Sprawozdania te są bardzo wy-

mownym przykładem, że gospodarka w gminach powiatu chełmskiego oparta jest na zdrowych i mocnych podstawach. — Niema deficytów, a wprost przeciwnie, każda gmina ma nadwyżkę:

	wpływy zł.	38504,53	nadwyżka zł.	358,78
Bukowa	"	"	"	"
Krzywiczki	"	"	"	"
Olchowiec	"	"	"	"
Pawłów	"	"	"	"
Rakolupy	"	"	"	"
Rejowiec	"	"	"	"
Siedliszcze	"	"	"	"
Staw	"	"	"	"
Swierże	"	"	"	"
Turka	"	"	"	"
Wiszniewice	"	"	"	"
Wojsławice	"	"	"	"
Zmudź	"	"	"	"

Wymowa tych cyfr jest bardzo pocieszająca, bo widzimy, że najniższe komórki życia państwowego są zdrowe, pulsują życiem, są zdrowe, że mimo zubożenia i „ciężkich czasów” obywatele płacą na rzecz gmin regularnie podatki. A pieniądze które zbierają gminy, idą na szkoły, drogi, opiekę społeczną i t. p. Gospodarka temi pieniędzmi jest ogólna i oszczędna, czego dowodem są

nadwyżki. Jakże niedawno jeszcze w samorządzie gminnym widzieliśmy stale niedobory!

Gdyby jeszcze w gospodarce państwowej można było raz wreszcie dojść do stanu w jakim są gminy w powiecie chełmskim, nie potrzebowałibyśmy narzekać na biedę i nie spotykałyby ludzi żyjących z poborów te smutne niespodzianki z obniżką ich uposażenia.

Polska na drodze motoryzacji

W ciągu ostatnich kilku tygodni przybyło w Polsce przeszło 2.500 samochodów. Jest to wynik zarządu, mających na celu motoryzację kraju.

Ażeby orjentować się w sprawie motoryzacji, wypada zwrócić do statystyki, która przedstawia się następująco: w roku 1931 mieliśmy w kraju ogółem 38.000 samochodów, w tem 31.400 osobowych i 7.400 ciężarowych. W roku 1932 ilość samochodów zmniejszyła się na 25.300, z początkiem roku bieżącego na 24.700.

Zjawisko to było zewszeczmiar niepożądane, zarówno ze względów gospodarczych jak i innych, związanych z obroną państwa.

Gdyby nawet nie było już większego zmniejszenia ilości samochodów, sprawa ta wymagała radykalnego załatwienia na lepsze, co też rząd już poczynił, a wynik dodatni jest dowodem, że przyczyną hamowania motoryzacji kraju było: wysoka cena samochodów i wysokie koszty eksploatacji.

Zniżenie ceny benzyny i zmniejszenie specjalnych opłat wpłynie jeszcze więcej na wzmoczenie motoryzacji kraju. Motoryzacja kraju nastąpi z chwilą wypuszczenia zupełnie tanich samochodów, dostępnych dla przeciętnie zamożnego obywatela. Zaś kto w danym wypadku zdecydować trudno byłoby powiedzieć, gdyż jest to możliwość ze strony państwowej jak i kapitału prywatnego.

Od 10-ej do 12-ej

Doniosłe rozporządzenie Pana Premiera w sprawie ujednostalenia godzin przyjęć we wszystkich urzędach, o czym donosiliśmy już na łamach naszego pisma wymaga paru słów omówienia i zwrócenia uwagi szerszego ogółu.

Przywykliśmy nie przywiązywać większej wagi do rzeczy napozór małych. Indywidualiści, ludzie wielcy, naodwrot. Dla nich wszystko jest ważne, nawet niepunktualne przycho-dzenie do biura, 5-cio minutowe opóźnienie się do pracy bez przyczyny, jest przestępstwem.

Dotychczas istniał zwyczaj, że poszczególne urzędy przyjmowanie interesantów uzależniały od lokalnych warunków, a często czyniły wielką łaskę, jeżeli kogokolwiek w danym dniu załatwiono. Wystawanie pod drzwiami godzinami, często bez załatwienia, nie należało do wypadków. To też nowe rozporządzenie Pana Premiera przyjmujemy z wielkim zadowoleniem, które znosi wszelkie widzimisie i chaos dnia pracy.

Obecnie obowiązują we wszystkich urzędach, zarówno państwowych, samorządowych, jak i użyteczności publicznej jednakowe godziny przyjęć: od 10-ej do 12-ej.

Bez fosforu niema plonów.

Jakkolwiek znane jest znaczenie fosforu dla normalnego rozwoju i plonowania roślin uprawnych, jednak wielu rolników niedocenia nawożenia tym składnikiem. Może dzieje się to na skutek fałszywego mniemania, że zapasy kwasu fosforowego w glebie są niezmiernie duże, a więc nie wymagają uzupełnienia, może wchodzi w grę inne jakie czynniki — trudno odgadnąć. Fakt pozostanie faktem — nawożenie fosforowe w wielu wypadkach pomija się zupełnie, albo stosuje się w stopniu niewystarczającym. Czy to jest słuszne — rozważmy zupełnie obiektywnie.

Gleby Polski są naogół ubogie w kwas fosforowy, gdyż większość ich zawiera od 0,03% do 0,07% tego składnika, Piaski, szczyrki i bielice mają przeciętnie jeszcze niższą zawartość, mianowicie 0,02% — 0,06%. Jeżeli przyjmiemy średnio zawartość kwasu fosforowego na 0,05%, to na przestrzeni 1 ha w warstwie ornej do 20 cm. głębo-

kości będziemy mieli zaledwie 15 q kwasu fosforowego, zatem ilość nieznaczna, jeżeli uwzględnimy, że dla odżywiania się roślin naturalnymi zapasami fosforu glebowego, decydujące znaczenie ma forma i łatwość rozpuszczania się tych połączeń. Roślina podobnie jak dziecko przy piersi matki, wysysa pokarm z łona swej matki-ziemi, ale nie ugryzie tego co w roli jest lub co do roli włożymy, o ile pokarm ten nie rozpuści się w wilgoci glebowej. A właśnie przeważna ilość znajdujących się w glebie połączeń fosforowych występuje w formie drudno rozpuszczalnych soli kwasu fosforowego, t.zw. fosforanów wapnia, glinu, żelaza i magnezu. Dlatego normalnie w wilgoci ziemnej (roztworze glebowym) znajdują się tylko nieznaczne ilości kwasu fosforowego, z którego mogą korzystać rośliny. Rośliny uprawne mają duże zapotrzebowanie kwasu fosforowego. Poucza nas o tem poniższe zestawienie:

Przeciętny plon zabiera z ha kwasu fosforowego w kg.

żyta	— 20 q ziarna i 40 q słomy	— 30 kg kwasu fosforowego
pszenicy	— 24 q " i 45 q "	— 30 kg " "
owsa	— 24 q " i 36 q "	— 25 kg " "
jęczmienia	— 24 q " i 32 q "	— 25 kg " "
tatarki (hreczki)	— 18 q " i 30 q "	— 30 kg " "
ziemniaków	— 200 q kłębów i 80 q naci	— 40 kg " "
rzepaku	— 20 q ziarna i 50 q słomy	— 60 kg " "
lnu	— 6 q " i 50 q "	— 30 kg " "
buraków cukrowych	— 400 q korzeni i 200 q liści	— 30 kg " "
koniczyny czerwonej	— 60 q siana	— 30 kg " "

Z dawki 300q dobrego obornika zawierającej około 75 kg. kwasu fosforowego, rośliny w ciągu 1 roku wykorzystać mogą tylko około 19 kg. W sprzyjających warunkach nawozy zielone w przyoranej zielonej masie (bez korzeni) dostarczają na ha około 30 kg. kwasu fosforowego. Lecz ani gnoić corocznie, ani uprawiać rok po roku nawozów zielonych na tem samym polu nie możemy. Wynika z tego, że same nawozy organiczne nie wystarczą na wyprodukowanie wysokich plonów i że dodatek pomocniczych nawozów fosforowych będzie konieczny.

Niepokojącym jest jednak fakt stałego ograniczania przez rolnictwo stosowania tych nawozów. Przekonywuje o tem poniższe zestawienie:

W r. 1928/29 rolnictwo Polski

Dla całej Polski wynosił on

w roku 1913/14	— jak 1 : 4,0 (azot : potas)
" 1928	— " 1 : 2,2
" 1934	— " 1 : 1,2

Dla Wielkopolski wynosił on

w roku 1913/14	— jak 1 : 3,1
" 1935	— jak 1 : 0,5

Liczyby te są dosyć wymowne. Stopniowo lecz wytrwale wyczerpujemy gleby nasze z zapasu kwasu fosforowego, a skutki takiego postępowania nie dadzą długo na siebie czekać. Trzeba wreszcie pamiętać, że utrzymanie zasobności gleb w PRZYSWAJALNE połączenie fosforowe KONIECZNE jest ze względu na:

- 1) podtrzymanie normalnych wysokich plonów
- 2) produkcję ziarna, gdyż w razie braku fosforu wytwarza się bardzo dużo pośladu, a mniej ziarna celnego.
- Specjalnie ważne jest to dla okęgów o silnej produkcji zbożowej,
- 3) przyspieszenie dojrzewania ro-

ślin, dostatecznie zaopatrzonych w łatwo dostępne związki fosforowe

4) normalny przebieg różnych procesów, korzystnych dla rolnika, jak np. wiązanie azotu powietrza przez bakterie, żyjące na brodawkach korzeni roślin motylkowych; proces nityfikacji i t. p.

Stojąc przed koniecznością dostarczenia glebie brakujących ilości łatwo rozpuszczalnego i przyswajalnego kwasu fosforowego, musimy wybrać odpowiedni nawóz. Na znacznej większości normalnych gleb warunkom tym odpowiada w zupełności superfosfat, który zawierając rozpuszczalny w wodzie kwas fosforowy jest nawozem szybko i pewnie działającym.

RÓWNOMIERNE WSCHODY, SILNIE ROZWINIĘTY SYSTEM KORZENIOWY, DOBRE PRZEZIMOWANIE, SZTYWNA SŁOME, WCZESNE ZBIORY, PIĘKNIE WYKSZTAŁCONE ZIARNO

ZAPĘWNI

ZE ZNAKIEM OCHRONNYM

SUPER

FOSFAT

ZATWIERDZONY PRZECZ URZĄD
PATENTOWY R.P. ZA NR 26672

Zastosowany przed siewem w ilości 200 — 300 kg. na hektar.
DO NABYCIA

W POW. SPÓŁDZIELNI ROLNICZO-HANDLOWEJ
W CHELMIE, UL. PIERACKIEGO.

10 przykazań łaskarskich.

1. Łąka jest matką pola, więc dbaj o nią i pielęgnuj ją należycie.
 2. Pamiętaj że bez poprawy łąk niema postępu w hodowli.
 3. Nie zapominaj że jesień to najlepsza pora do wszelkich prac na łące.
 4. Oczyść stare rowy i wykop nowe.
 5. Wykarczuj krzaki, pozrznaj kępy i rozrzucaj kretowiska na łące.
 6. Uprzątnij z łąki kamienie i zwieź je do podwórza.
 7. Zbronuj łąkę wzdłuż i w poprzek. Brona otworzy dostęp powietrza i pobudzi trawy do bujnego rozwoju.
 8. Na łące torfowej puść w jesieni ciężki wał.
 9. Wiedz, że łąka prócz uprawy potrzebuje pokarmu.
 10. Zasil łąkę kompostem i nawozami sztucznymi.
- Posłuchaj tych przykazań a w roku przyszłym zbierzesz więcej siana i siano to będzie pożywniejsze jako pokarm dla inwentarza żywego.

St. D.

Dział Hodowlany

Na zasadzie ustawy z dnia 13 marca 1934 r. o nadzorze nad hodowlą koni (Dz.U.R.P. Nr. 32/34 poz. 284) oraz rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 2 lipca 1935 r. (Dz.U.R.P. Nr. 52/35 poz. 339) zarządzone jest przegląd ogierów przez Komisję Kwalifikacyjną.

W związku z powyższym podajemy co następuje:

1. Właściciele ogierów urodzonych w roku 1933 i starszych obowiązani są zgłosić je do dnia 15 września b.r. do Zarządów Gmin w obrębie których ogiery mają miejsce postoju, bez względu na to czy ogiery te otrzymały świadectwa uznania czy też nie.

2. Za niezgłoszenie ogiera do Zarządu Gminy właściciel ukarany będzie grzywną 20 zł.

3. Zwolnione są od zgłoszenia i doprowadzenia przed Komisję ogiery, które:

- a) są przygotowane w br. do prób dzielności, lub biorą w nich udział, odbywających się zgodnie z przepisami o wyścigach konnych
 - b) są używane do badań leczniczych lub naukowych w odpowiednich zakładach.
 - c) znajdują się w zwierzyńcach jako okazy lub biorą udział w popisach na arenach cyrkowych.
4. Właściciele ogierów urodzonych w roku 1934 o ile pragną otrzymać świadectwa uznania dla

ogiera na sezon kopulacyjny 1937 winni zgłosić ogiera do Zarządu Gminy i przedstawić Komisji.

5. Właściciele ogierów winni posiadać przy sobie wszystkie dokumenty dotyczące się ogiera (dowód tożsamości, świadectwo pochodzenia-rodowód, poprzednio wydane świadectwo uznania i t.p. Przegląd ogierów przez Komisję Kwalifikacyjną odbędzie się w Chełmie w dniu 8 października 1936 roku o godzinie 9-tej.

Za Zarząd Ch.P.K. Hod. Koni
Dydziański Stanisław

Uwaga ogrodnicy

Wydział Ogrodniczy W. T. O. i K. R. zawiadamia, że Państwowy Bank Rolny Oddział w Lublinie będzie udzielał w sezonie jesiennym roku bieżącego pożyczek na zakup drzewek owocowych.

Pożyczki udzielane będą na 4 lata, a spłata nastąpi w 6 półrocznych ratach, przy płatności pierwszej raty po upływie 1 1/2 roku od terminu otrzymania pożyczki. Oprocentowanie dla Kas stosowane będzie według stopy procentowej obowiązującej każdorazowo P.B.R.

Pożyczka udzielona będzie w naturze to znaczy w drzewach i krzewach owocowych. Przy zakładaniu sadu poważne korzyści dodać może broszura W. Filusia p.t. „Jak zakładać i pielęgnować sad”. Cena 50 gr.

Wyżej wspomnianą broszurę jak również wszelkie bliższe informacje co do kredytu na założenie sadu otrzymać można u asystentów organizacji gospodarstw jak również w biurze Okręgowego Towarzystwa Organizacji i Kółek Rolniczych w Chełmie przy ul. Pierackiego 41, dawny „Rolnik”.

Kierownik O.T.O. i K.R.

w/z
Dydziański Stanisław

Osadnicy!.. Wasza sprawa

Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych nieakceptowało uchwały XI Walnego Zjazdu Delegatów Z.O.S. w sprawie, obniżenia oprocentowania należności Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej, do 1 1/2 proc. rocznie i wstrzymania terminu spłaty rat długu.

W związku z powyższym informujemy ogół osadników, że w razie niewpłacania bieżących rat pożyczkowych, należności będą ściągane w drodze egzekucji.

Zarząd Główny Z.O.S. na konferencji w Ministerstwie Rolnictwa i Reform Rolnych, w dniu 2 lipca b.r. uzyskał szereg ulg, z których zainteresowani osadnicy mogą skorzystać za pośrednictwem swych

organizacji powiatowych, do których należy zwracać się o szczególne wyjaśnienia.

Jednak musimy gorąco zaapelować do wszystkich członków, aby terminowo i regularnie wywiązywali się ze swych obowiązków obywatelskich, t.j. płacili podatki i raty pożyczek F.O.R.R. gdyż tego wymaga nasze poczucie obywatelskie i dobro Państwa.

Podkreślić wreszcie musimy, że wszyscy ci osadnicy, którzy do niniejszego wezwania nie zastosowali się, muszą być przygotowani na wypływające z ich postępowania konsekwencje i w żadnym wypadku liczyć na pomoc organizacyjną naszą liczyć nie mogą.

Za Zarząd Kierownik ZO.
Dydzinski Stanisław

Z życia Związku Producentów Trzody i Bydła.

Dnia 16 b. m. odbyło się doroczne walne zebranie Członków Spółdzielni Lubelskiego Związku Producentów Trzody i Bydła. W zebraniu tem wzięło udział 80 osób, w tem 62 delegatów od jednostek prawnych (spółdzielni, kółek rolniczych i samorządów), 8 członków fizycznych, oraz 10 gości.

Przewodniczącym p. R. Blenau prezes Rady Nadzorczej Związku. W wyniku złożonych sprawozdań okazało się, iż teren działalności Związku obejmuje 11 powiatów woj. Lubelskiego i 1 powiat woj. kieleckiego.

Zakup trzody dokonywany jest za pośrednictwem 4 — ch oddziałów — sortowni i 3 — ch pododdziałów na 67 — miu stałych spędach rolniczych. Każdy oddział zbiera tygodniowo od 100 do 400 szt. świń. Zakup miesięczny stanowi 4,500 szt.

Sprzedaż dokonywana jest głównie na rynkach krajowych — Warszawa, Kraków, Śląsk Górny, Śląsk Cieszyński — oraz na innych rynkach krajowych i zagranicznych — Austria, Czechosłowacja, i Niemcy.

Fundusze własne obrotowe wynoszą przeszło 100 tys. złotych.

Obroty towarowe wynoszą: za 1935r. — 46,300 szt. za 4,394,000 zł — oraz tylko za 6 mies. 1936r. 27,400 sztuk, za 3,281,000 zł.

Podkreślić należy, iż mimo trudnych warunków dotychczasowej pracy, związek wytrwał na stanowisku i spełnił swe zadanie, a mianowicie: zorganizował rolniczą podaż trzody, przyczyniając się do uzdrowienia handlu trzodą na terenie województwa, oraz przyczynił się do podniesienia cen na trzodę.

„Wiadomości Wędkarskie.”

Z pośród przeróżnego rodzaju sportów, wędkarstwo należy do najstarszych. W wielu wypadkach wędkarstwo utrzymuje się zawodowo, daje utrzymanie całemu rodzinom. Brak pisma fachowego w tej dziedzinie było dużą luką.

W roku bieżącym Związek Sportowych Towarzystw Wędkarskich rozpoczął wydawanie czasopisma p. t. „Wiadomości Wędkarskie,” będzie to dziś jedyne pismo w Polsce sportu wędkarskiego, które niewątpliwie odda duże usługi, zarówno wędkarzom, jak i sprawie ogólnej w związku z ochroną ryb.

Nr. 4 „Wiadomości Wędkarskich,” za lipiec 1936 r. zawiera artykuły „Wędkarstwo i inne sporty,” „Łowienie pstrąga, lipienia i łososia na sztuczną muchę” B. Romaniszyna, „Ochronne związki rybackie” i wiele wiadomości bieżących. Treść numeru ciekawa.

Święto Żołnierza.

15 b. m. odbył się na terenie całego kraju uroczysty obchód Święta Żołnierza. Po nabożeństwach wszystkich wyznań odbyły się defilady, a na zakończenie uroczyste zebrania lub akademie.

Z kraju i ze świata

W Hiszpanji bez zmian

Wojna domowa w Hiszpanji nie ustaje. Zniszczenie kraju wielkie i nie zanosi się, ażeby kićkolwiek ze stron dobrowolnie skapitulowała, a zatem straty tak w ludziach, jak i materialne jeszcze powiększają się.

Europa wtrąca się do Hiszpanji

Pomimo oficjalnych zapewnień mocarstw europejskich o neutralności i nieingerencji w wypadkach hiszpańskich, dziś już nie ulega wątpliwości, że obie strony walczące, są wspierane z zewnątrz przez państwa sympatyzujące z danym ruchem.

Stypendja dla dzieci rolników

Począwszy od nowego roku szkolnego 1936/37 przyznawane mają być rok rocznie w każdej gminie po dwa stypendja dla dzieci rolników, uczęszczających do szkół powszechnych pierwszego stopnia. Wybitnie uzdolnionym dzieciom wieśniaków udostępniona będzie następnie nauka nie tylko w szkołach średnich, ale i wyższych zakładach naukowych.

Szyller-Szkolnik będzie miał sprawę o pornografię

Znany z ogłoszeń „psycho-grafolog” Szyller-Szkolnik „wpadł”. Dokonana rewizja w bibliotece „Świt” (Warszawa — Żulińskiego 9) ujawniła, że „dzieła” w bibliotece poświęcone były wyłącznie życiu erotycznemu — pornografii.

Władze zakwestionowały więcej niż połowę znalezionych książek i wydały nakaz kostkaskaty wydawnictw Szyllera-Szkolnika na terenie całego kraju.

Zły chleb przyczyną chorób

Lekarze warszawscy przypisują ujemną rolę w rozwoju chorób przewodu pokarmowego, złemu gatunkowi pieczywa, wypiekanemu w Warszawie.

Potajemny ubój.

Sąd Starościński w Chełmie, za nielegalny ubój i sprzedaż mięsa bez oględzin lekarskich skazał po 1 tygodniu aresztu mieszk. Chełma: Wigdor Blumelblat, — Kopernika 30, Bekier Sruł-Lejba — Sw. Mikołaja 12, Majer Moszko — Przechodnia 6; po dwa tygodnie aresztu: Alergant Mordko — Zamojska 16, Rachbinel Hersz — Lubelska 25, Ofen Sruł — Reformacka 7, na 2 tyg. aresztu lub 50 zł. grzywny Hochgraf Szmaja — Hrubieszowska 6, na 50 zł. grzywny lub 2 tygodnie aresztu: Tarajko Władysław — Koszarowa 3 i Elster Moszek — Zamojska 4.

9 osób ukaranych, za niestosowanie się do przepisów mających na względzie ochronę zdrowia publicznego, w okresie letnim, gdy mięso nawet ze sztuk zdrowych podlega łatwo bakterjom chorobotwórczym. Sprawa to nie blacha.

Unikanie badań zwierząt przeznaczonych do uboju, oraz mięsa do sprzedaży, dla zainteresowanych sprzedawców ma na celu: niepłacenie należnego podatku państwowego i samorządowego, niepłacenie za badanie lekarskie i w razie choroby zwierzęcia możliwość sprzedania mięsa, co w wypadku badań lekarskich byłoby niemożliwe, gdyż zostałoby zniszczone.

Nie robimy z tego tragedji, ale skoro policja która z tem walczy bez pomocy społeczeństwa, nie

Chleb warszawski jest kwaśny, często niedopiekany, co go czyni nienadającym się do spożycia przez chorych na kwaśność żołądka i powoduje wzdęcia.

Zakalec w chlebie przyczynia się do powstawania różnych chorób, zarówno przewodu pokarmowego, jak i w układzie krążenia krwi.

Olimpiada skończona.

Największe igrzyska sportowe jakie świat widział dotąd zostały zakończone.

Szczegóły zamieszczono w piśmie sportowych lub dodatkach sportowych prasy codziennej, my zaś ze swej strony podamy tylko wyniki zdobytych odznaczeń przez poszczególne narody.

Medale zdobyły:

państwa	złote	srebrne	brązowe	pk ^t
1. Niemcy	33	26	30	181
2. U. S. A.	24	20	12	124
3. Włochy	8	9	5	47
4.—5. Francja	7	6	6	39
Finlandja	7	6	6	39
6.—7. Szwecja	6	5	9	37
Węgry	10	1	5	37
8. Japonia	6	4	8	34
9. Holandia	6	4	7	33
10. Anglia	4	7	3	29
11.—12. Szwajcaria	1	9	5	26
Austria	4	6	2	26
13. Czechosłowacja	3	5	—	25
14. Kanada	1	3	5	17
15.—16. Estonia	2	2	3	13
Argentyna	2	2	3	13
17. Norwegia	1	3	2	11
18. Egipt	2	1	2	10
19. Polska	—	3	3	9
20. Dania	—	2	3	7
21. Turcja	1	—	1	4
22.—25. Meksyk	—	—	3	3
Nowa Zelandja	1	—	—	3
Indje	1	—	—	3
Łotwa	—	1	1	3
26.—29. Belgia	—	—	2	2
Rumunia	—	1	—	2
Jugosławia	—	1	—	2
Pół. Afryka	—	1	—	2
30.—32. Portugalia	—	—	1	1
Filipiny	—	—	1	1
Australia	—	—	1	1

daje sobie rady, co dowodzi tak duża liczba ukaranych i stale powtarzające się takie nadużycia, wypadła społeczeństwu całemu ułatwić ostateczne, wykorzenienie takich nadużyć. Sposób na to jest stosunkowo łatwy, wystarczy, ażeby kupujący zwracał uwagę na stemple i żądał mięsa tylko ostemplowanego, a przy stwierdzeniu oszustwa komunikował o tem Policji.

Wycofanie 5-cio złotych.

Monety srebrne 5-cio złotychki starego typu, duże, są wycowywane z obiegu, w ostatecznym terminie do 30-go września 1936 r.

Po wspomnianym terminie omówione monety tracą swą wartość i niebędą nigdzie przyjmowane jako pieniądź.

Pierwszy szarwark w mieście.

Roboty publiczne sposobem szarwarkowym są w Polsce wykonywane tylko w wioskach. Luboml jest pierwszym miastem w Polsce, w którym zastosoowano szarwark przy brukowaniu ulic i robotach publicznych w mieście.

Obieg monet.

Obieg polskich monet srebrnych i bilonu, według danych Banku Polskiego, w dniu 31 lipca r. b. wynosił: ogółem 409,2 milj. zł., w tem monety srebrne 326,2 milj. zł., bilon nikłowy i brązowy 83.1 milj. zł.

Komisja kwalifikacyjna

przy Lubelskiej Izbie Rolniczej

Lubelska Izba Rolnicza na terenie której działalności uruchomione są 34 rejon gospodarstw przykładowych, z których każdy obejmuje od 20 — 40 gospodarstw. Wytwarzają one większy zorganizowany teren odpowiedni dla tego rodzaju robót, dają możliwość wytworzenia oznaczonego, wyborowego ziarna. W związku z powyższą akcją, przy Izbie powstała Komisja Kwalifikacyjna powołana przez Zarząd Izby o następującym składzie:

Przewodniczący — p. dr. L. Kaznowski, prof. P.I.N.G.W. — Puławy p. p.: dr. St. Lewicki, prof. P. I. N. G. W. w Puławach, dr. St. Wąsniowski, dyr. Stacji Rolniczo-Doświadczalnej w Zemborzycach, dr. W. Leszczyński, dyr. Stacji Dośw. w Sobieszynie, dr. J. Hewel, b. dyr. Stacji w Sobieszynie, dr. W. Kastory, właściciel ziemski, oraz inż. K. Wróblewski, Kier. Wydz. Wytw. Roślinnej Lubelskiej Izby Rolniczej.

Komisja Kwalifikacyjna czuwa nad prawidłowym, racjonalnym drowadzeniem powyższej akcji, dba, by się akcja owa rozwijała i szła w kierunku interesów rolników.

Brudy

Wpływają do naszego pisma częste skargi na wszelkie brudy... a ostatnio na brudy w ustępach.

Uważamy, że temat nie do dyskusji, bo stwierdzilibyśmy, że w ustępach może być brudno, ze względu na przeznaczenie ubikacji, dlatego też ograniczamy się do zwrócenia uwagi osób zainteresowanych na fakty: na ulicy Strażackiej, vis a vis Magistratu, mieścił się niegdyś zajazd; dziś chlewy z kupami śmieci, z ustępu wypływa kałuża brudu, a odór zatruwa powietrze na ulicy. O ustępach innych i o ustępie... narazie nie mówimy, wystarczy, że to jest tak blisko Magistratu, że to w centrum miasta.

W niedzielę zeszłą oglądaliśmy (dosłownie, bo to warto zobaczyć) ustępy w Toruniu. Jeden z naszych przyjaciół powiedział: „tu trzeba przywieźć ludzi od nas, niech porównają ze swymi mieszkaniem”. Miał dużo racji. Dziś jednak, gdy obywatela proszą o pomoc naszą, dodamy: czysty ustęp u gospodarza świadczy o jego kulturze, wieśniak nasz choć pod przymusem D-ra Składkowskiego, ustępy ma czystsze niż w mieście Chełmie.

Nadwyżka budżetowa.

Miesiąc lipiec b. r. został zamknięty nadwyżką budżetową w kwocie 714.000 zł. (Rachunki budżetowe w lipcu r. ub. zamknięte zostały deficytem w kwocie 25,5 milj. zł.) Pierwsze cztery miesiące roku budżetowego zamknięte zostały nadwyżką w kwocie 1,8 milj. zł.

Umorzenie 1-ej raty 5 proc. pożyczki konwersyjnej z 1924 r.

W myśl art. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 września 1926 r. w sprawie ustalenia wysokości emisji i przeznaczenia użycia 5 proc. pożyczki konwersyjnej, wypuszczonej na podstawie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 marca 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 96 poz. 561), zostały umorzone w dniu 1 lipca 1936 r. w drodze wykupu, obligacje 5 proc. pożyczki konwersyjnej z roku 1924 na łączną sumę nominalną 1,320,000 zł.

Obniżenie podatku od win i miodów pitnych.

Z dniem 1 sierpnia 1936 r. obniżone zostały stawki podatku spożywczego od napojów winnych i wynoszą obecnie:

dla win owocowych do 0,20 zł. od 1 l.
dla moszczu owocowego do 0,10 zł. od 1 litra
dla win owocow. gazow. do 0,50 zł. od 1 litra
dla win musujących owocow. do 1 zł. od całej butelki 0,50 zł. od półbutelki.

Nie trujcie.

Ze trzeba zamieść ulicę, to prawda, ale, żeby koniecznie trzeba było karmić się kurzem ulicznym podczas zamykania ulic, to nieprawda.

W godzinach rannych w Chełmie, tłumy kurzu zatrzymują powietrze ulicy, otworzenie okna dla odświeżenia mieszkania staje się bramą do wszelkiej zarazy, puszczanej w ruch za pomocą miotły. Przedarcie się przez ulicę jest możliwe tylko etapami z zapartym oddechem.

Usunąć to zło można w bardzo łatwy i niekosztowny sposób: właściciele domów winni zmusić dozorców do skropienia chodników i ulic wodą przed zamykaniem; lub odpowiednie władze winny wydać odpowiednie rozporządzenie, albo też, sami dozorczy bez „bata” powinni wykazać tyle dobrej woli i nie zatruwać życia bliźnim bez potrzeby.

Kursa ślusarsko monterskie.

M. S. Wojsk. spowodowało uruchomienia szeregu stałych ślusarsko — monterskich kursów rocznych dziennych, dla absolwentów szkół

rzemieślniczych w wieku przedpozbrowym, pragnących poświęcić się służbie zawodowej w wojsku i marynarce wojennej, w charakterze majstrów.

Szczegółowych informacji w powyższej sprawie udziela Towarzystwo Wojskowo — Techniczne (Warszawa Al. Róż. 8 m. 1 tel. 8, 13, 33).

Przewóz kajaków.

Według nowych przepisów taryfowych kajaki, będące własnością zorganizowanych turystów i sportowców, przewożone są jako bagaż ulgowo, z obliczeniem należności za połowę wagi rzeczywistej.

Ceny słoniny.

Według urzędowych danych na 1 b. m. zanotowano następujące detaliczne ceny słoniny za kg: Łódź — 1 zł. 90 gr., Poznań, Toruń, Gdynia — 1 zł. 80 gr., Kraków, Stanisławów, Tarnopol — 1 zł. 70 gr., Łuck — 1 zł. 75 gr., Kielce, Sosnowiec, Włocławek, Katowice, Lwów, Drohobycz, — 1 zł. 60 gr., Warszawa — 1 zł. 55 gr., Lublin, Białystok, Nowogródek, Brześć n/B — 1 zł. 50 gr., Wilno — 1 zł. 40 gr.

Domy Spółdzielcze

Kilka dni temu odbyło się uroczyste poświęcenie Domu Spółdzielczego, zbudowanego z funduszy Spółdzielni Spożywców „Jedność” w Żalinie.

Drugi dom Spółdzielczy stanie na placu gromadzkim w Olchowie, gdzie 5 gromad okolicznych wiosek uchwaliło zbierać dobrowolną składkę na koszty zbudowania Domu Spółdzielczego.

Zmiany na stanowiskach lekarzy weterynarii

I. obwód weter. w Rejowcu z dniem 1 września obejmuje emer. lek. wet. p. Bol. Łoniewski. Dotychczas pełnił tam służbę weterynaryjną felczer weter. p. Bolesław Dobrski.

VII. w Wojsławicach i VIII. obwód urzędowego badania zwierząt rzeźnych i mięsa w Sielcu z dniem 1 września r. b. obejmuje lekarz weterynarii z Puław p. Jerzy Sławiński.

Dotychczasowy kierownik Ambulatorium weter. w Wojsławicach felczer weter. p. Wiącek przeniesiony został jako siła pomocnicza do rejonu weter. w Dorohusku z siedzibą w Swierżach.

Zmiany te spowodowane są dążeniem Wydziału Pow. do obsadzenia wszystkich rejonów weterynaryjnych wyłącznie przez lekarzy weterynarii.

Do ogółu Kupców Chrześcijań**w Chełmie**

Nieufność wzajemna narodów powoduje coraz większy wysięg zbrojeń. Układy i sojusze nie wystarczają. Sytuacja — według oświadczeń wielu mężów stanu — jest groźna. Polska nie może patrzeć obojętnie nato, co się dokoła niej dzieje.

Naczelnny Wódz Sił Zbrojnych wezwał całe społeczeństwo do współpracy z armią nad wzmocnieniem siły i obronności naszej Ojczyzny i wezwał do poniesienia materialnych ofiar na cele Funduszu Obrony Narodowej.

W poczuciu obowiązku i odpowiedzialności za losy Państwa wiernie swym tradycjom kupeckiego chrześcijańskiego, staje do współpracy z armią w jej poczynaniach dla zagwarantowania pokoju i bezpieczeństwa.

Komitet Główny Zbiórki Chrześcijańskiego Kupiectwa na F. O. N., utworzony przez wszystkie organizacje kupieckie, wchodzące w skład Naczelnej Rady Zrzeszeń Kupiectwa Polskiego, przystąpił do zbiórki na F. O. N., przeznaczając zebrane ofiary na zakup samolotów bojowych.

Komitet Główny (ul. Zielna 50 w Warszawie) wzywa ogół kupiectwa do wzięcia udziału w tej akcji, dołączenia się w miejscowe kupieckie komitety zbiórki i do składania ofiar w P. K. O. na konto Nr. 70009 Kupiectwa Chrześcijańskiego na F. O. N.

Za miejscowy kupiecki komitet zbiórki na F. O. N.

Lorenc Michał

prezes Stow. Kupców Polskich w Chełmie
ul. Lwowska 9

Zmiana przewodniczącego Funduszu Pracy.

Jak się dowiadujemy, przewodniczący Powiat. Komitetu Funduszu Pracy w Chełmie wicepr. Fr. Pawlak złożył rezygnację z powyższego stanowiska, w związku ze wmożoną pracą w powierzonym sobie resorsie Zarządu Miejskiego. Należy zauważyć, że w myśl statutu przewodniczącym wzmiankowanego Komitetu winien być każdorazowy prezydent wzgl. burmistrz miasta powiatowego.

Ceny chleba

Według urzędowych danych na 1-go sierpnia b.r. zanotowano następujące ceny chleba pyłowego za kg. w detalu:

Warszawa, Gdynia, Drohobycz 30 gr., Kraków 29 gr., Łódź, Włocławek, Toruń, Katowice 28 gr., Białystok, Wilno, Poznań 27 gr., Lublin, Sosnowiec, Lwów 26 gr., Kielce, Nowogródek, Tarnopol 25 gr., Brześć nad Bugiem, Stanisławów, Łuck 23 gr.

Ceny zbóż w Chełmie

W okresie od 16-go do 22-go sierpnia b.r. Powiatowa Spółdzielnia Rolniczo-Handlowa w Chełmie płaciła:

żyto za m. 12 zł. 30 gr. — 12 zł. 50 gr.
pszenica za m. 19 zł. 50 gr. — 20 zł.
owies za m. 11 zł. — 11 zł. 50 gr.
jęczmień za m. 13 zł. — 13 zł. 50 gr.
jaja za kopę 2 zł. 30 gr.

KRONIKA.

ZÓŁTAŃCE — Wacław Klepka i Michał Jarocki mając porachunki osobiste z Karolem Bakunem pobili go ciężko, wybijając mu 4 zęby.

CHEŁM — Małżeństwo Watrakowie na tle podziału majątkowego pobili się. St. Watrak zadał żonie ciężkie uszkodzenie ciała.

Odpowiedzi Redakcji.

M. Jaszczukówna — Kol. Okopy, gm. Swierże.

Należy zgłosić się osobiście do Zakładu Sierot Tow. Dobroczynności w Chełmie, ul. Lwowska 15.

Grzywna Józef — Kol. Kamionka, p. Siedliszcze.

Pieniądze otrzymaliśmy — dziękujemy — nie wiemy na jaki temat życzy Pan sobie, ażeby więcej pisać, prosimy o szczegóły.

TANI NOWY ŚRODEK

przywracający siwiejącym włosom ich pierwotny kolor
środek na

**ODCISKI, BRODAWKI,
ZGRUBIENIA SKÓRY**

środku: na szczury, myszy,
karaluchy i od potu.

S. BIRNBAUM

CHEŁM, UL. LUBELSKA 36.

Sygnatura C. 1282/35 r.

Wezwanie publiczne.

Sąd Grodzki w Chełmie-lubelskim, stosownie do postanowienia swego z dnia 7 maja 1936 r. w sprawie Nr. C. 1282/35 r. i na mocy art. 94 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 listopada 1924 r. o prawie wekslowem, wzywa posiadacza następujących zaginionych weksli:

- 1) jednego wekslu in blanco na 50 złotych, wystawionego przez Szymona Elctera,
- 2) jednego wekslu in blanco na 50 złotych, wystawionego przez Abrama-Icka Mejlera,
- 3) jednego wekslu in blanco na 100 złotych, wystawionego przez Szłomę Korna,
- 4) jednego wekslu in blanco na 50 złotych, wystawionego przez Szłomę Korna,
- 5) jednego wekslu in blanco na 50 złotych, wystawionego przez Chaję-Taubę Kac, a żyrowanego na odwrotnej stronie przez Libę Bajcz, na poczet którego wpłacono 15 złotych, o czym uczyniono na stronie odwrotnej tego wekslu adnotację,
- 6) jednego wekslu in blanco na 500 złotych, zawierającego w tekście słowa „pięćset złotych”, podpisanego na pierwszej stronie przez Chaskla Szylkrota jako wystawcy, a na drugiej stronie przez Małkę Szylkrot jako indosantkę,
- 7) jednego wekslu in blanco na 60 złotych zawierającego w tekście słowa „sześćdziesiąt złotych”, podpisanego na pierwszej stronie przez Chaskla Szylkrota jako wystawcę, a na drugiej stronie przez Małkę Szylkrot jako indosantkę,
- 8) trzech weksli, z których jeden na sumę 100 złotych, drugi na 50 złotych i trzeci na 50 złotych, wystawionych przez Michała Mazurka na zlecenie Liby Bajcz z dnia 20 sierpnia 1930 r., 20 sierpnia 1930 roku i 20 sierpnia 1929 r. płatnych dnia 28 sierpnia 1934 roku, zaprotestowanych dnia 28 sierpnia 1934 r. przez Notariusza Tomasza Bleszyńskiego w Chełmie za Nr. Nr. repert. 1237, 1238 i 1239,
- 9) jednego wekslu zaprotestowanego na sumę 100 złotych wystawionego przez Jeseфа Finkelsztajna na zlecenie Liby Bajcz,
- 10) jednego wekslu na sumę 55 złotych, wystawionego przez Sruła Finkelsztajna na zlecenie Jankla Atlasa, przez którego został żyrowany, płatnego dnia 3 października 1935 roku,
- 11) jednego wekslu na sumę 47 złotych, wystawionego przez Sruła Finkelsztajna na zlecenie Szłomy Korna, przez którego został żyrowany, płatnego dnia 5 października 1935 r.
- 12) jednego wekslu na sumę 30 złotych, wystawionego przez Noecha Karpa na zlecenie Hersza Welczera, przez którego został żyrowany, płatnego dnia 15 października 1935 r. i
- 13) jednego wekslu in blanco na sumę 100 złotych, wystawionego przez Jana Szymańskiego, z którego należy się Libie Bajcz tylko 50 złotych, aby w terminie 60-dniowym od dnia dokonania niniejszego ogłoszenia zgłosił (li) się i okazał (li) Sądowi wymienione wyżej weksle pod skutkami uznania tych weksli za umorzone. Nr. C. 1282/35 r.

Redaktor odpowiedzialny
STEFAN BOLMAN

Wydawca: STOWARZYSZENIE PRZYJACIOŁ KULTURY
POLSKIEJ W CHEŁMIE

Tłoczono w drukarni „Zwierciadło”
Chełm-lub. Lubelska 56.

Komunalna Kasa Oszczędności POWIATU CHEŁMSKIEGO w CHEŁMIE

Przyjmuje wkłady oszczędnościowe przy oprocentowaniu
od 5 do 6½ w stos. rocznym.

Udziela pożyczki na zastaw papierów wartościowych.

Inkasuje czeki w walutach obcych.

Skupuje monety i waluty obce.

Załatwia wszelkie czynności, w zakres bankowości wchodzące